

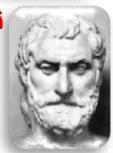
تاریخ ادبیات شیمی!!

امیر قاسمی کانون فرهنگ آموزش

دموکریت : نخستین بار واژه اتم را به کار برد.

تالس : آب را عنصر اصلی و سازنده جهان معرفی کرد.

ارسطو : آب، هوا، خاک، آتش عناصر سازنده کائنات

دالتون : نظریه دالتون نقطه آغاز مطالعه دقیق ساختار و رفتار ماده بود.

۱) مواد از ذرات ریزی به نام اتم تشکیل شده اند.

۲) اتم های یک عنصر، یکسان و جرم و خواص شیمیایی مشابه دارند.

۳) اتم نه به وجود می آید و نه از بین می رود.

۴) در هر مولکول نوع و تعداد نسبی اتم ها یکسان است.

۵) واکنش های شیمیایی شامل جا به جایی و تغییر در شیوه اتصال اتم هاست. (اتم ها خود تغییر نمی کنند یعنی ماهیت اتم ثابت است).

بویل : در کتاب شیمیدان شکاک مفهوم تازه ای از عنصر را بیان کرد.

شیمی را علمی تجربی نامید.

به دانشمندان توصیه کرد به پژوهش های عملی اقدام نمایند.

فارادی :

۱) مقدمات کشف الکترون (آزمایش بر قکافت محلول قلع (II) کلرید- $\text{SnCl}_2\text{(aq)}$)

۲) کشف بنزن و تهییه کلر مایع

۳) ساخت دینام و موتور الکتریکی

۴) توانست ارتباط بین شیمی و الکتریسیته برقرار کند.

جورج استونی : ذره های حمل کننده جریان برق را الکترون نامید.

تاریخ ادبیات شیمی!! امیر قاسمی کانون فرهنگ آموزش

بکرل: روی خاصیت فسفرسنس کار می کرد و با مطالعه روی سنگ معدن اورانیوم به طور تصادفی پی به خاصیت

رادیو اکتیویته(پرتوزایی) برد.(همزمان با آزمایش تامسون روی پرتو کاتدی)

ماری کوری: ۱- روی تحقیقات بکرل کار کرد و نام اثری که وی کشف کرده بود را پرتوزایی(رادیواکتیویته) نامید و مواد

دارای این اثر را مواد پرتوزا(رادیواکتیو) نامید.

۲- کشف چند عنصر پرتوزا

روتنگن: با تاباندن پرتوی کاتدی روی آند فلزی اشعه ایکس را کشف کرد.

تامسون:

(۱) آزمایش پرتوی کاتدی را انجام داد.

(۲) مدل هندوانه ای(کیک کشمشی) را برای اتم پیشنهاد کرد.

(۳) نسبت بار به جرم الکترون را بدست آورد.

میلیکان: بار الکترون را بدست آورد.

رادرفورد:

(۱) کشف هسته و رد مدل تامسون و پیشنهاد مدل اتم هسته دار (آزمایش ورقه طلا)

(۲) با تقسیم بار موثر هسته بر بار پروتون توانست عدد اتمی را بدست آورد.

(۳) تجزیه اشعه رادیواکتیو(رادرفورد متوجه شد پرتوهای رادیواکتیو ترکیبی از ۳ نوع تابش(آلفا- بتا- گاما) هستند).

$$(\text{۴}) \text{ نسبت قطر اتم به قطر هسته} = \frac{\text{قطر اتم}}{\text{قطر هسته}} = 10^5$$

(۵) وجود ذره خنثی در هسته را پیش بینی کرد. عنوان کرد ذره ای در هسته بدون بار و هم جرم پروتون وجود دارد.

(۶) فهمید هرچه بار مثبت هسته اتم بیشتر باشد، فرکانس پرتوی X بیشتر است.

تاریخ ادبیات شیمی !! کانون فرهنگ آموزش امیر قاسمی

موزلی :

- ۱) پروتون را کشف کرد و فهمید عدد اتمی منحصر به فرد است.
- ۲) پرتوی کاتدی را روی آند فلزی تاباند و فرکانس پرتو ایکس را اندازه گیری کرد.
- ۳) با افزایش جرم اتمی عنصر آند، فرکانس و قدرت نفوذ پرتوی ایکس حاصل افزایش می یابد.
- ۴) امروزه جدول تناوبی عناصر بر حسب عدد اتمی مرتب شده که توسط موزلی بررسی شد.
- ۵) موزلی نشان داد که اندازه گیری های جرم اتمی عناصر توسط مندلیف کاملا درست بود ولی ثابت کرد بهترین مقیاس برای تنظیم جدول عدد اتمی است.

چادویک: نوترون را کشف کرد.

بونزن:

- ۱) دستگاه طیف بین و چراغ بونزن را طراحی کند.
- ۲) در بررسی سنگ معدن Li بونزن توانست Rb و Cs را بررسی کند.
- ۳) کات کبود ($\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$) را در مشعل طیف بین قرار داد و دید رنگ آبی به سبزی گرایید و رنگ سبز را از منشور عبور داد و طیف نشری خطی را بدست آورد.

۴) بونزن فهمید طیف هر عنصر مثل اثر انگشت است.

انگستروم : کشف ۴ خط طیف نشری هیدروژن

بور:

- ۱) مدل رادرفورد را برای توجیه طیف نشری خطی هیدروژن را نارسا دانست.
- ۲) مدل سیاره ای یا پلکانی یا منظومه شمسی را برای اتم پیشنهاد کرد.
- ۳) طیف نشری خطی هیدروژن را توجیه کرد.

۴) انرژی الکترون را کوانتیده در نظر گرفت.

تاریخ ادبیات شیمی!! امیرقاسمی کانون فرهنگ آموزش

شروعینگر :

- (۱) بر مبنای رفتار دوگانه الکترون و تاکید بر رفتار موجی مدل اتمی اوربیتالی (مدل کوانتمی) را ارائه داد.
- (۲) فضای سه بعدی در اطراف هسته است که احتمال حضور الکترون در آن بسیار زیاد است را اوربیتال نامید.

(۳) معرفی اعداد کوانتمی n, l, m_l

پاولی: اصل طرد

- ۱- هیچ دو الکترونی در یک اتم نمی‌تواند دارای چهار عدد کوانتمی یکسان باشد.
- ۲- هیچ اوربیتالی در یک اتم نمی‌تواند بیش از دو الکترون در خود جای دهد.

هوند:

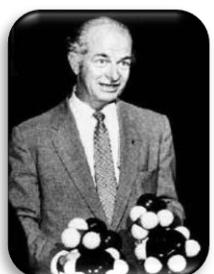

- بیان اول: در هنگام پر شدن اوربیتال‌های هم انرژی مثلاً ۳ اوربیتال P یا ۵ اوربیتال d ؛ ابتدا هر اوربیتال با یک الکترون با اسپین مثبت اشغال می‌شود، سپس شروع به پرشدن با الکترونهای با اسپین منفی می‌کند.
- بیان دوم: پایدارترین آرایش الکترونی در جالت نیمه پر، هنگامی است که بیشترین تعداد اوربیتال جفت نشده با اسپین یکسان داشته باشیم.

مندیلیف:

- ۱) عناصر را بر حسب افزایش جرم اتمی و اصل تشابه خواص عناصر مرتب کرد.
- ۲) بررسی اکا آلومینیوم (گالیم) و اکا بور (اسکاندیوم) و اکا سیلیسیم (زرمانیوم)
- ۳) وجود چندین عنصر ناشناخته را در جدول پیش بینی کرد.

پاولینگ: مقیاس نسبی الکترونگاتیوی پاولینگ، متداول‌ترین مقیاس و مبتنی بر مقادیر تجربی انرژی‌های پیوندی است.

لوویس: رسم گونه‌ها و بررسی مدل الکترون - نقطه‌ای

* مدل لوویس بر مبنای جفت الکترون ناپیوندی است (بر خلاف لوری - برونس्टاد که نگاهش به پروتون است).

* باز لوویس مولکول یا یونی است که دست کم یک جفت الکترون ناپیوندی دارد و می‌تواند آن را برای ایجاد

یک پیوند داتیو در اختیار یک مولکول یا یون دیگر قرار دهد.

* اسید لوویس مولکول یا یونی است که باید دست کم یک اوربیتال خالی داشته باشد.

تاریخ ادبیات شیمی!! کانون فرهنگ آموزش امیر قاسم

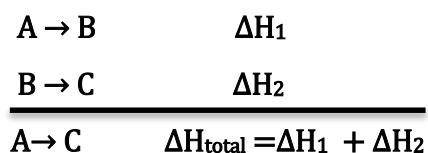
کیلوساک: در دما و فشار ثابت، گازها در نسبت های حجمی معینی با هم واکنش می دهند.

آووگادرو: در دما و فشار ثابت، یک مول از گازهای مختلف حجم های ثابت و برابر دارند. (مثلًاً در دما و فشار استاندارد (STP)، یک مول از گازهای مختلف ۲۲/۴ لیتر حجم دارند.)

* **هس:** اگر یک واکنش جمع دو یا چند واکنش باشد آنتالپی آن برابر است با مجموع آنتالپی های واکنش های تشکیل دهنده آن

کلازیوس: مقدار بینظمی یک سیستم یا بیننظمی مولکولی را آنتروبی گویند که با S نمایش داده می شود.

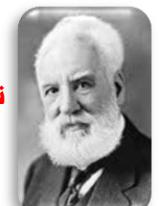

گیبس: انرژی آزاد گیبس $\Delta G = \Delta H - T\Delta S$

اگر $\Delta G > 0$ باشد واکنش انجام ناپذیر است و اگر $\Delta G < 0$ باشد واکنش انجام پذیر است و $\Delta G = 0$ باشد سامانه به تعادل رسیده است.

* **هنری: قانون هنری:** با افزایش فشار، انحلال پذیری گازها در آب زیاد می شود.

توماس گراهام: کلوئید

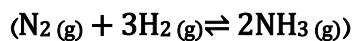
لوشاتلیه: هرگاه بر یک سیستم در حال تعادل تغییری تحمیل شود سامانه در جهتی جابه جا می شود که تغییر تحمیل شده را

تعديل سازد. (اضافی باید مصرف شود—کمبود باید جبران شود)

تاریخ ادبیات شیمی!! کانون فرهنگ آموزش امیر قاسم

هابر: هابر موفق شد آمونیاک را در مقیاس آزمایشگاهی تولید کند. (بوش نیز همراه او بود).

جابرین حیان: کشف اسید سولفوریک (H_2SO_4) به روش مجاورت

لاؤوازیه: معرفی اکسیژن به عنوان عنصر اصلی سازنده اسیدها

دیوی: ۱) با کشف اسید کلریدریک ، هیدروژن را به عنوان عنصر اصلی سازنده اسیدها معرفی کرد.

۲) برکافت سدیم کلرید مذاب در سلول دانز (طراحی سلول مربوط به دانز است ولی آزمایش برکافت سدیم

کلرید مذاب را دیوی انجام داد).

آرنیوس:

۱) محیط آبی : هر ماده‌ای که در H^+ تولید یا آزاد کند (اسید) و هر ماده‌ای که در OH^- تولید یا آزاد می‌کند (باز) است.

۲) رسانایی الکتریکی و برکافت محلول ها

لوری-برونستد:

هر ماده‌ای پروتون بدهد اسید و هر ماده‌ای پرتون بگیرد باز است.

هال: چارلز مارتین هال موفق شد آلومینای ناخالص را پس از خالص سازی در دمای نسبتاً پایینی

(حدود ۹۶۰ درجه) در کربولیت مذاب (Na_3AlF_6) به عنوان کمک ذوب، حل کنند.

قسمت های شش سال اخیر از نظریات اتمی

تجربی ۸۸

سوالی از نظریات اتمی مطرح نشده است.

تجربی ۸۹

سوالی از نظریات اتمی مطرح نشده است.

تجربی ۹۰

کدام مطلب درست است؟

- (۱) تالس فیلسوف یونانی، چهار عنصر آب، هوا، خاک و آتش را سازندهی کاینات می‌دانست.
- (۲) ابزارهای یونانیان برای مطالعه‌ی طبیعت شامل مشاهده کردن، اندازیدن، پژوهش‌های عملی و نتیجه‌گیری از آن‌ها بود.
- (۳) اگر یک عنصر پرتوزا دو ذره‌ی α به همراه تابش‌های β و γ از دست بدهد، جرم اتمی میانگین آن تقریباً هشت واحد کاهش می‌یابد.
- (۴) روی سولفید (ZnS) از جمله مهم‌ترین مواد فسفرسان است که با قطع شدن منبع نور، تابش آن نیز قطع می‌شود.

پاسخ: گزینه ۳

بررسی سایر گزینه‌های:

- (۱) تالس فیلسوف یونانی آب را عنصر اصلی سازنده‌ی جهان هستی می‌دانست. پس از او ارسطو سه عنصر هوا، خاک و آتش را به عنصر پیشنهادی تالس افزود و این چهار عنصر را عنصرهای سازنده‌ی کاینات اعلام کرد.
- (۲) رایرت بویل در کتاب شیمی دان شکاک، ضمن معرفی مفهوم عنصر، شیمی را علمی تجربی نامید و از دانشمندان خواست که افزون بر «مشاهده کردن، اندازیدن و نتیجه‌گیری کردن» که هر سه ابزار یونانیان در مطالعه‌ی طبیعت بود، به «پژوهش‌های علمی» نیز اقدام کنند.
- (۳) ذره‌ی آلفا از جنس ${}^4He^{2+}$ ، ذره‌ی بتا از جنس الکترون و پرتوی گاما از جنس نور است. با توجه به ناچیز بودن جرم الکترون، هنگامی که اتم‌های یک عنصر پرتوزا، دو ذره‌ی آلفا به همراه تابش‌های β , γ از دست بدهنند، جرم اتمی میانگین آن تقریباً هشت واحد کاهش می‌یابد.
- (۴) روی سولفید (ZnS) از جمله مهم‌ترین مواد فلورسانست است که با قطع شدن منبع نور، تابش آن نیز قطع می‌شود.

تجربی ۹۱

کدام مطلب نادرست است؟

- (۱) از برخورد پرتوهای کاتدی به یک آند فلزی پرتوهای X به وجود می‌آید.
- (۲) مایکل فارادی برای توجیه عبور جریان برق از محلول ترکیب‌های فلزدار، ذره‌ی بنیادی به نام الکترون را پیشنهاد کرد.
- (۳) هنگام برقکافت محلول قلع (II) کلرید غلیظ در آب، پیرامون یکی از قطب‌ها گاز زرد رنگ جمع می‌شود.
- (۴) مواد فلورسان طول موج معینی از نور را جذب کرده و به جای آن تابشی با طول موج بالاتر را منتشر می‌کنند.

پاسخ: گزینه ۳ - جورج استونی: ذره‌های حمل کننده جریان برق را الکترون نامید.

تاریخ ادبیات شیمی!! کانون فرهنگ آموزش امیر قاسمی

تجربی ۹۲

کدام گزینه درست نیست؟

- (۱) هر بسته انرژی را یک کوانتم انرژی می‌گویند.
 - (۲) هر فوتون، یک بسته انرژی است و مقدار انرژی آن به طول موج نور بستگی دارد.
 - (۳) بور، به هر تراز انرژی کوانتیده، عدد ویژه‌ای نسبت داد که عدد کوانتمی اصلی نامیده شد.
 - (۴) شروдинگر، برای مشخص کردن هر یک از اوربیتال‌های یک اتم، از چهار عدد کوانتمی m_s, m_l, l, n استفاده کرد.
- پاسخ: گزینه ۴** - شروдинگر برای مشخص کردن اوربیتال از سه عدد m_l, l, n استفاده کرد که عدهای کوانتمی خوانده می‌شوند.

تجربی-خارج کشور ۹۲

کشف پدیده‌ی ایزوتوپی، کدام بخش از نظریه‌ی اتمی دالتون را زیر سؤال برد؟

- (۱) همه‌ی اتم‌ها یک عنصر مانند یکدیگرند.
 - (۲) اتم‌های عنصرها، نه به وجود می‌آیند و نه از بین می‌روند.
 - (۳) مواد از ذره‌های تجزیه‌نشدنی به نام اتم ساخته شده‌اند.
 - (۴) اتم‌های عنصرهای مختلف به هم متصل می‌شوند و مولکول‌ها را به وجود می‌آورند.
- پاسخ: گزینه ۱** - ایزوتوپ‌ها یعنی اتم‌های مختلف یک عنصر که به علت تفاوت در تعداد نوترون‌ها در عدد جرمی با یکدیگر متفاوتند و خواص شیمیایی یکسان ولی خواص فیزیکی (وابسته به جرم) متفاوتی دارند.

کدام گزینه درست است؟

- (۱) وجود برخی عنصرها مدت‌ها پیش از تهیه‌ی آزمایشگاهی آنها، به روش طیف‌بینی کشف شده بود.
- (۲) طیف نشری خطی اتم هیدروژن نخستین بار توسط بور کشف و برای ارائه‌ی مدل اتمی به کار رفت.
- (۳) در آرایش الکترونی اتم‌های خنثی، شمار الکترون‌های با عدد کوانتمی اسپین $\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$ ، با یکدیگر برابر است.
- (۴) الکترونی با عدهای کوانتمی $n = 3, m_l = 3, m_s = -\frac{1}{2}$ فقط در لانتانیدها یافت می‌شود.

پاسخ: گزینه ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه‌ی «۲»: طیف نشری خطی اتم هیدروژن قبل از بور شناسایی شده بود.
- گزینه‌ی «۳»: در آرایش الکترونی اتم خنثی، الزاماً نیست که شمار الکترون‌های با عدد کوانتمی مغناطیسی اسپین $\frac{1}{2} + \frac{1}{2}$ ، با یکدیگر برابر باشد.
- گزینه‌ی «۴»: الکترونی با عدهای کوانتمی $n = 3, m_l = 3, m_s = -\frac{1}{2}$ علاوه بر لانتانیدها، در اکتینیدها نیز یافت می‌شود.

تاریخ ادبیات شیمی!! کانون فرهنگ آموزش امیر قاسمی

کدام گزینه درست نیست؟

۱) تقدم پر شدن زیرلایه های $5d$, $6s$, $4f$ معمولاً به صورت $5d \rightarrow 4f \rightarrow 6s$ است.

۲) براساس اصل طرد پائولی، بیش از دو الکترون، نمی توانند در یک اوربیتال اتمی جای گیرند.

۳) رادرفورد توانسته بود تابش نشر یافته از مواد پرتوزا را براساس مدل اتمی تامسون توجیه کند.

۴) چند اوربیتال اتمی که عدد کواتنومی اوربیتالی ۱ برابر دارند، یک زیرلایه را به وجود می آورند.

پاسخ: گزینه ۱ - زیر لایه های با $n+L$ کوچکتر زودتر پر می شوند. اما اگر $n+L$ برای دو زیر لایه یکسان شد، زیر لایه با n کوچکتر ابتدا پر می شود.

تجربی ۹۳

دستگاه طیفبین، توسط کشف شد و به کمک آن معلوم شد که طیف نشری فلزها است و و جنس پرتوها در این دستگاه مشابه اشعه است.

۱) بونزن - خطی - هر فلز طیف نشری خطی ویژه خود را دارد - X

۲) رادرفورد - خطی - هر فلز، طیف نشری خطی ویژه خود را دارد - β

۳) رادرفورد - رنگی - همه فلزها، طیف نشری مشابه هم دارند - X

۴) بونزن - رنگی - همه فلزها، طیف نشری مشابه هم دارند - β

پاسخ: گزینه ۱

تجربی - خارج کشور ۹۳

کدام گزینه نادرست است؟

۱) بر اثر تخلیه الکتریکی درون گاز هیدروژن، رنگ صورتی روشن به وجود می آید.

۲) با افزودن برآده منیزیم به باروت سیاه، جرقه های آتش به رنگ نارنجی تولید می شود.

۳) جرج استونی، ذره های حمل کننده ای جریان برق را الکترون نامید و میلیکان توانست بار آن ها را حساب کند.

۴) بدون استفاده از منشور در دستگاه طیفبین، امکان مشاهده هی تک تک خطوط طیف های اتمی وجود نداشت.

پاسخ: گزینه ۲ - با افزودن برآده منیزیم به باروت سیاه، نور سفید خیره کننده تولید می شود.

کدام گزینه درست است؟

۱) در دوره چهارم، شمار الکترون های با اسپین $\frac{1}{2}$ + در اتم عنصر گروه VIB دو برابر شمار آن ها در اتم عنصر گروه VB است.

۲) اجمامی در نور مریبی قابل مشاهده اند که ابعاد آن ها از 400 nm بیشتر باشد.

۳) بور، بر اساس مدل اتمی پیشنهادی خود، توانست طیف نشری خطی همه اتم ها را توجیه کند.

۴) انرژی الکترون در اتم، با فاصله آن از هسته رابطه مستقیم دارد و هر چه از هسته دورتر شود، انرژی آن کاهش می یابد.

پاسخ: گزینه ۲

تاریخ ادبیات شیمی!! کانون فرهنگ آموزش امیر قاسمی

ریاضی ۸۸

نخستین بار عدد اتمی، چادویک وجود را در هسته اتم و ساختار الکترونی اتم را کشف کردند.
۱) موزلی - پروتون - رادرفورد ۲) رادرفورد - نوترون - بور ۳) موزلی - نوترون - رادرفورد ۴) رادرفورد - پروتون - بور

پاسخ: گزینه ۲

ریاضی ۸۹

سوالی از نظریات اتمی مطرح نشده است.

ریاضی ۹۰

سوالی از نظریات اتمی مطرح نشده است.

ریاضی ۹۱

کدام مطلب نادرست است؟

- ۱) تامسون ضمن مطالعه روی پرتوهای کاتدی، پدیده پرتوزایی را کشف کرد.
- ۲) پدیده ای که ماری کوری آن را پرتوزایی نامید، نخستین بار توسط هانری بکرل مشاهده شد.
- ۳) بار الکترون در مقیاس نسبی برابر $-\frac{1}{2000}$ جرم پروتون است.
- ۴) پس از موفقیت تامسون در اندازه گیری نسبت بار به جرم الکترون، رابرت میلیکان توانست بار الکترون را اندازه بگیرد.

پاسخ: گزینه ۱

ریاضی ۹۲

دانشمندی به نام با محاسبه بار مثبت هسته اتم عنصرها و تقسیم آنها بر بار الکتریکی، عدههای درستی به دست آورد و آنها را آن عنصرها نامید.

- ۱) موزلی - الکترون - عدد اتمی
۲) رادرفورد - پروتون - عدد اتمی
۳) رادرفورد - پروتون - بار نسبی هسته
۴) موزلی - الکترون - بار نسبی هسته

پاسخ: گزینه ۲

موزلی با بررسی گستردگی خواص پرتو X فلزها، دریافت که فرکانس پرتوهای X آنها با یکدیگر آند و بین این پرتوها با فلزها، رابطه‌ی وجود دارد.

۱) متفاوت - طول موج - جرم‌های اتمی - وارونه ۲) مشابه - فرکانس - عدد اتمی - مستقیم

۳) متفاوت - فرکانس - طول موج - جرم اتمی - مستقیم ۴) مشابه - عدد اتمی - وارونه

پاسخ: گزینه ۱ - موزلی با قرار دادن فلزات مختلف در مقابل پرتوی کاتدی دریافت که فرکانس پرتوی X بدست آمده با جرم اتمی فلز آند رابطه مستقیم دارد پس رابطه فرکانس پرتوی X با طول موج رابطه عکس دارد.

کدام مطلب درست است؟

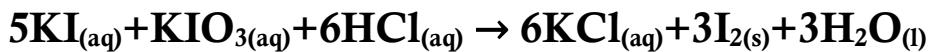
۱) برای تهیی آب ید، باید محلول پتاسیم یدات را با محلول پتاسیم یدید در مجاورت HCl مخلوط کرد.

۲) نقطه‌ی ذوب فلزهای قلیایی و قلیایی خاکی از بالا به پایین به صورت یکنواخت کاهش می‌یابد.

۳) عنصری که شمار الکترون‌ها در لایه‌های اتم آن به صورت ۴، ۸، ۱۸، ۲ است، یک عنصر فلزی است.

۴) مندلیف با مرتب کردن عنصرها بر حسب عدد اتمی، توانست بی‌نظمی‌های موجود در جدول را توجیه کند.

پاسخ: گزینه ۱

کدام گزینه نادرست است؟

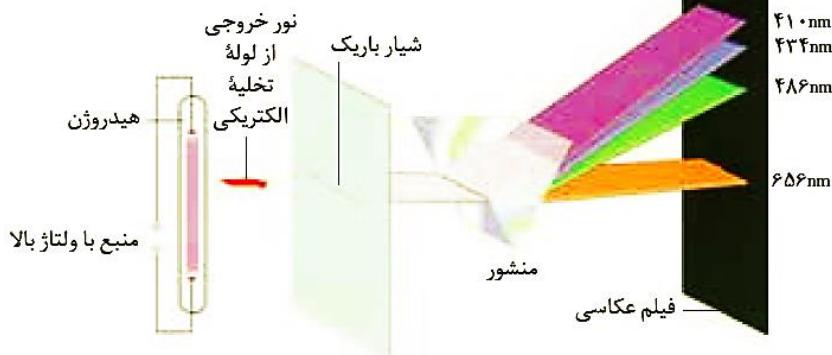
۱) در نمودار انرژی یونش‌های پی‌درپی عنصر K، سه جهش بزرگ مشاهده می‌شود.

۲) طیف‌های نشری خطی عنصرها در کشف عنصرهای روبيديم و سزييم توسط بونزن نقش داشتند.

۳) انرژی نخستین یونش عنصرهای Be، C و O به صورت $B < C < O$ افزایش می‌یابد.

۴) در طیف نشری خطی هيدروژن، نور قرمز، بيشترین انحراف را از مسیر اوليه‌ی برخورد به منشور، دارد.

پاسخ: گزینه ۴

تاریخ ادبیات شیمی!! کانون فرهنگ آموزش امیر قاسمی

کدام گزینه درست است؟

- ۱) در اتم تیتانیم Ti_{22} ، تنها دو الکترون دارای مجموعه عدهای کوآنتمی $n=3$ ، $m_s = +\frac{1}{2}$ و $-\frac{1}{2}$ دارد.
- ۲) عدد کوآنتمی اصلی m_l ، نخستین بار توسط شرودینگر برای محاسبه انرژی الکترون در اتم ارایه شد.
- ۳) شمار الکترون‌های با اسپین $\frac{1}{2}$ در اتم Zn_{30} با شمار آن‌ها در اتم Cr_{24} متفاوت است.
- ۴) چهار خط طیف نشری اتم هیدروژن، نخستین بار توسط هنری موزلی کشف شد.

پاسخ: گزینه ۴

ریاضی - خارج کشور ۹۳

سوالی از نظریات اتمی مطرح نشده است.

هرگز در راه رسیدن به روابط ایثار نتوانید